Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

11 январь, 1977 йил ⊙ № 7 (5868). • СЕШАНБА • Баҳоси 2 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИШЧИЛАР ВА КОЛХОЗЧИЛАР, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ВА ИЛМИЙ ХОДИМЛАР, САНОАТ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ, ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТНИНГ ВА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДАГИ БОШҚА ТАРМОҚЛАРНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС XXV СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ, ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ СУРАТДА ТЎЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШ УЧУН УМУМХАЛҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИ ЯНАДА КЕНГ АВЖ ОЛДИРАДИЛАР, УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МЕҲНАТДА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАДИЛАР, МАМЛАКАТИМИЗДА КОММУНИСТИК ЖАМИЯТ ҚУРИШ ИШИГА МУНОСИБ ҲИССА ҚЎШАДИЛАР, ДЕБ ҚАТЪИЙ ИШОНЧ БИЛДИРАДИЛАР.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ВА ИШ СИФАТИНИ ОШИРИШ, ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИШ УЧУН БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети мамнуният билан шуни қайд этадиларки, партия XXV съездининг қарорлари ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлилар, бутун совет халқининг меҳнат ғайратини янада юксалтириб юборди.

Чинакам умумхалқ ҳаракати тусини олаётган, анча юқори поғонага кўтарилган социалистик мусобақа иқтисодий ва социал тараққиётнинг қудратли воситаси, меҳнаткашларни сиёсий, аҳлоқий ва меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш мактаби бўлиб қолди. Социалистик мусобақа доимо илғор тажриба билан, қимматли ватанпарварлик ташаббуслари билан бойиб бормоқда. Уни ташкил этиш форма ва методлари такомиллашмоқда, иш самарадорлиги ва сифатини оширишга мусобақадошларнинг эътибори кучаймоқда, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракати кенгаймоқда.

Меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни конкрет ҳаракат программаси деб қабул қилдилар. Саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт ва халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг ходимлари самарадорлик ва сифат беш йиллиги — ўнинчи беш йиллик планни бажариш учун курашга актив қўшилдилар.

Москва, Ленинград шаҳарлари ва бошқа шаҳарларнинг илғор ишчилари ҳамда коллективлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ишлаб чиқариш резервларидан, фан ва техника, илғор тажриба ютуқларидан янада тўлиқроқ фойдаланишга қаратилган юксак социалистик мажбуриятлар, муқобил планлар қабул қилмоқдалар. Ғарбий Сибирь нефтчилари, Оренбург газчилари, Магнитка металлурглари, Донецк шахтёрлари план топшириқларини ошириб бажариш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Иваново ва Москва областларининг илғор тўқимачилари энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш мажбуриятини олдилар. Свердловск областининг корхоналарида ҳар бир меҳнаткашнинг, ҳар бир коллективнинг иш самарадорлиги ва сифатини ошириш йўлидаги ҳаракати оммалашиб бормоқда. Қурилиш ташкилотларининг илғор коллективлари қувватлар ва объектларни ишга тушириш топшириқларини муваффақиятли бажаришга, қурилиш муддатлари ва қимматини қисқартиришга, унинг сифатини оширишга чақирдилар. Кубань ғаллакорларининг дон етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш планларини ошириб бажариш юзасидан ҳамда Киев ва Тула областлари чорвадорларининг сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни ҳар томонлама кўпайтириш юзасидан бошлаган ташаббуси республикалар, ўлкалар ва областларда кенг миқёсда қўллаб-қувватланмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети меҳнаткашларнинг ватанпарварлик ташаббусларини юқори баҳолаб ва социалистик мусобақани янада ривожлантиришга муҳим аҳамият бериб қарор қиладилар:

1. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, министрликлар ва идоралар, корхоналарнинг, бирлашмалар, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишни КПСС XXV съезди белгилаган социал-иқтисодий вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун, «яхшироқ ишлайлик, самарадорлик ва сифатни оширайлик!» деган шиор остида ўнинчи беш йилликнинг халқ хўжалик плани топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани ҳар томонлама ривожлантиришга қаратсинлар.

1977 йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилсин, юбилей йилида план топшириқларини анча ошириб бажариш, умуман беш йилликни муваффақиятли туғаллаш учун мустаҳкам замин яратиш мақсадида барча ишчилар, колхозчилар, мутахассислар бу мусобақага жалб этилсин. Беш йилликнинг икки йили топшириқларини 1977 йил 7 ноябргача бажариш мажбуриятини олган илғор ишчилар ва коллективларнинг ташаббуси маъқуллансин.

Муқобил планлар қабул этилиши ва амалга оширилишига алоҳида эътибор берилсин. Бу ишда муқобил планлар ички резервларни қидириб топиб, улардан тўла-тўкис фойдаланишда меҳнат коллективлари ва ҳар бир ходим актив иштирок этишининг муҳим формаси эканлигига, уларнинг жамият манфаатларини кўзлаб, ўртага қўйилган мақсадларга ҳамма турдаги ресурсларни озроқ сарфлаб, белгиланганидан тезроқ эришишга конкрет ҳисса қўшиш йўлидаги интилишининг ифодаси эканлигига асосланиб иш кўрилсин.

Хом ашё, материал, бутлаш буюмлари етказиб берувчи корхоналар коллективларининг тайёр маҳсулот ишлаб чиқарувчи завод ва фабрикалар коллективлари билан, шунингдек турдош бригадалар, участкалар, цехлар коллективларининг мусобақасини ташкил этиш такомиллаштирилсин.

Социалистик мусобақанинг юксак таъсирчанлигига эришилсин, Совет давлатининг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини муттасил ошириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилаш, социалистик турмуш тарзини ривожлантириш мақсадида социалистик мусобақани жуда катта имкониятларидан фойдаланилсин.

2. Мусобақадошларнинг асосий эътибори:

Ойлик, квартал, йиллик планлар ва мажбуриятларни ҳамда умуман беш йилликни сўзсиз тўла ва ошириб бажариш билан бирга ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳамда иш сифатини анча оширишга;

ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш суръатларини жадаллаштириш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини жорий қилиш, кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш ва уларнинг малакасини ошириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ўстиришга;

ишлаб чиқариш жараёнларини интенсивлаш, машина, асбоб-ускуналар ишининг смена коэффициентини кўпайтириш ҳамда уларнинг бекор туришини тугатиш, янги ишга туширилаётган қувватларни ўзлаштиришни жадаллаштириш йўли билан асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни яхшилашга;

илғор конструкторлик ечимларини кенг қўлланиш, технологияни такомиллаштириш, хом ашё ва материал сарфи салмоғини камайтириш, уларни янада чуқур ва комплекс қайта ишлаш, иккиламчи ресурслардан фойдаланишни кенгайтириш асосида иқтисодий тежашга қаттиқ риоя этишга, материал ресурслардан рационал фойдаланишга;

ҳамма турдаги маҳсулотнинг юксак сифатли бўлишига эришишга, олий сифат категориясидаги буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ва умумий ишлаб чиқариш ҳажмида шундай буюмлар салмоғини оширишга;

фан-техника тараққиёти суръатларини тезлаштиришга, илмий-тадқиқотларнинг натижадорлигини оширишга, ўзининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари жиҳатидан Ватанимиздаги ва жаҳондаги ютуқлардан устун турувчи янги буюмлар яратишга, илмий лойиҳаларни халқ хўжалигига кенг жорий қилишга, рационализатор ва ихтирочилар ҳаракатини янада ривожлантиришга;

битказилган объектлар ва ишга тушириладиган комплексларни ўз вақтида ҳаракатга келтиришга, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришни тезлаштиришга, битмай қолган қурилиш ҳажмини камайтиришга, қурилиш-монтаж ишларини бажариш муддатларини ва қимматини қисқартиришга;

халқ хўжалигининг хом ашё, ёқилғи, энергия ва металлга бўлган ҳамда ошиб бораётган эҳтиёжларини узлуксиз қондиришга;

буюртмаларга ва тузилган шартномаларга мувофиқ белгиланган номенклатура ва ассортиментда маҳсулот ишлаб чиқариш ва етказиб беришга;

дон, гўшт, сут ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришга ҳамда уларнинг сифатини яхшилашга, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишга, ҳар гектар ердан, сарфланган ҳар бир сўмдан, ҳар бир тонна ўғитдан имкони борича кўпроқ самара олинишига эришишга;

халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ҳар томонлама кўпайтиришга, уларнинг ассортиментини кенгайтириш ва янгилашга, замонавий талабларга мос келадиган маҳсулотларнинг янги турларини ишлаб чиқишни оширишга;

халқ хўжалигининг ва аҳолининг ҳамма турдаги транспорт ва алоқага бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ ва ўз вақтида қондиришга, юк етказиб беришни жадаллаштиришга, чиқимларни ва ўринсиз юк ташишни қисқартиришга, транспорт воситаларидан фойдаланишни яхшилашга;

ноишлаб чиқариш соҳаси ҳамма тармоқлари ходимларининг меҳнат самарадорлиги ва меҳнат маданиятини оширишга, хизмат ҳажми ва турларини кенгайтиришга, аҳолига хизмат қилишнинг илғор формаларини жорий этишга қаратилсин.

3. Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ташкил этилиб, ўнинчи беш йилликнинг ҳар бир йили ва умуман беш йиллик якунлари чиқарилсин;

етакчи касблардаги ходимлар мусобақаси ғолибларига министрлик (идора)лар билан касаба союз Марказий Комитетларининг фахрий дипломлари ва эсдалик совғалари ёки пул мукофотлари топширилсин;

бригадалар, участкалар, звенолар, бўлимлар, фермалар коллективлари мусобақаси ғолибларига министрлик (идора)лар билан касаба союзлари Марказий Комитетларининг фахрий вимпеллари ва эсдалик совғалари ёки пул мукофотлари топширилсин;

комсомол-ёшлар бригадалари мусобақасининг ғолибларига «Беш йилликлар қаҳрамонлари, меҳнат ветеранларидан — энг яхши комсомол ёшлар коллективига» деган кўчма Қизил байроқлар билан бирга дипломлар ва пул мукофотлари топширилсин;

саноат, ишлаб чиқариш, илмий-ишлаб чиқариш, хўжаликлараро, аграр-саноат бирлашмалари ва бошқа бирлашмалар, уларнинг ишлаб чиқариш бўлинмалари, корхоналари, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, илмий-тадқиқот, лойиҳа, конструкторлик ва бошқа ташкилотлар ҳамда муассасалар, олий ўқув юртлари коллективлари мусобақасининг ғолибларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан бирга дипломлар ҳамда пул мукофотлари, шунингдек тегишли министрлик (идора)лар билан касаба союзлари Марказий Комитетларининг кўчма Қизил байроқлари ва пул мукофотлари топширилсин. Йил якунларига биноан КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотланган ҳамда тиғиз муқобил планларни ва оширилган социалистик мажбуриятларни бажаришда энг юксак ва барқарор кўрсаткичларга эришган коллективлар СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзиладилар. 1977 йил якунларига биноан кўчма байроқлар билан мукофотлаш ва Ҳурмат тахтасига ёзиш вақтида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган мусобақада эришилган натижалар ҳам ҳисобга олинади;

шаҳарлар, миллий округлар, шаҳар ва қишлоқ районлари мусобақасининг ғолибларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан бирга дипломлар ва пул мукофотлари топширилсин;

иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар ва областлар мусобақасининг ғолибларига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан бирга дипломлар топширилсин.

4. Корхоналар, бирлашмалар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар, илмий-тадқиқот ташкилотлари ҳамда бошқа ташкилот ва муассасалар, олий ўқув юртлари коллективларини мукофотлаш учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўнинчи беш йилликда ишнинг юксак самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони таъсис этилсин. Эсдалик нишони билан ўнинчи беш йиллик план топшириқларини бажаришда энг юқори сифат кўрсаткичларига эришган, Бутуниттифоқ мусобақасининг йиллик якунларига кўра КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларига сазовор бўлган коллективлар мукофотлансин.

Ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни мукофотлаш учун;:

Беш йилликнинг тегишли йили топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлар учун «Социалистик мусобақа ғолиби» деган ягона Умумиттифоқ нишони;

иш самарадорлигини ва сифатини оширишда юксак кўрсаткичларга эришганлар учун, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарганлар учун эсдалик совға билан бирга топшириладиган «Ўнинчи беш йиллик зарбдори» деган Умумиттифоқ нишони таъсис этилсин.

5. Меҳнатда энг катта муваффақиятларга эришган социалистик мусобақа илғорларига — ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимларга бериладиган СССР Давлат мукофотлари миқдори 15 тага етказилсин.

Иттифоқдош Республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига, министрликлар ва идораларга, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка ва область Ижроия Комитетларига касаба союз ва комсомол органлари билан биргаликда:

Ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада жуда катта натижаларга эришган меҳнат илғорларини;

ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини оширишда, план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришда ғоят катта муваффақиятларга эришган корхоналар, бирлашмалар, колхозлар, совхозлар, қурилишларни, илмий-тадқиқот ташкилотлари ва бошқа ташкилотларни СССР орден ва медаллари билан мукофотлашга тақдим этишларига рухсат берилсин.

Қуйидаги таклифлар:

ВЦСПСнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан ишлаб чиқариш илғорларини рағбатлантириш мақсадида Совет Иттифоқи бўйлаб ва чет элларга сафар қилиш учун ҳар йили 120 мингта имтиёзли туристик путёвкалар ажратиш тўғрисидаги таклифи;

ВЛКСМ Марказий Комитетининг социалистик мусобақада энг юқори натижаларга эришган комсомол-ёшлар коллективларига ва ишлаб чиқаришдаги ёш ходимларга ҳар йили Ленин комсомолининг мукофотларини бериш тўғрисидаги; ишлаб чиқариш илғорларини «Беш йилликнинг ёш гвардиячиси» нишони билан мукофотлаш ва социалистик мусобақа ғолибларига совет халқи революцион, жангсвар ва меҳнат шуҳрати жойлари бўйлаб ва қардош социалистик мамлакатларга сафар қилиш учун ҳар йили 30 мингта имтиёзли туристик путёвкалар ажратиш тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

6. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатини актив ривожлантиришлари, коммунистик меҳнат коллективи ва зарбдори фахрий унвонини бериш ҳамда тасдиқлашга нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективлари ишлаб чиқаришда энг юксак самардорликка эришиш ва иш сифатини яхшилаш учун курашда, профессионал маҳоратни, сиёсий, умумий билим ва маданий савияни оширишда, коммунистик аҳлоқ нормалари, социалистик жамиятда яшаш қоидаларига риоя қилишда ўрнак кўрсатишлари лозим.

7. Министрликлар, идоралар, касаба союзларининг Марказий Комитетлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, корхона, бирлашма, колхоз ва совхозларнинг, қурилишларнинг раҳбарлари беш йиллик йиллари бўйича план топшириқларини ва умумий беш йиллик план топшириқларини цехлар, участкалар, бригадалар, фермаларга, ишчи ва колхозчиларга маълум қилишни таъминлашлари керак. Ҳар бир коллективнинг, барча меҳнаткашларнинг янги марраларини ва ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларни аниқ билиб олишларига эришилсин. Социалистик мажбуриятларни иқтисодий жиҳатдан асослаб бериш яхшилансин. Меҳнат унумдорлигини ва иш сифатини ошириш юзасидан шахсий ва коллектив комплекс планлар ишлаб чиқиш ва уларни бажариш йўлидаги ҳаракат бутун чоралар билан ривожлантирилсин. Ҳамкорлик тўғрисидаги ижодий планлар, шартномалар асосида инженер-техник ходимлар ва илмий ходимлар ҳамда мутахассисларнинг мусобақаси такомиллаштирилсин, ишчилар, колхозчилар, хизматчиларнинг мусобақасини уюштиришда уларнинг роли оширилсин.

Министрликлар ва идоралар муқобил планларни ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш мақсадида зарур ташкилий-техникавий ва иқтисодий шарт-шароитларни вужудга келтириш учун хўжалик раҳбарларининг зиммасидаги масъулиятни оширишлари керак.

8. Министрликлар, идоралар, марказий ва республика касаба союз комитетлари, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари илғор тажрибани планли равишда кенг ёйишни таъминласинлар. Бу иш социалистик мусобақани ташкил этиш соҳасидаги энг муҳим вазифа деб ҳисоблансин.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси министрликлар ва идоралар билан биргаликда энг оммавий касблардаги энг яхши ходимлар ва меҳнат коллективларининг муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган илғор тажрибасини ўрганиш ва ёйиш учун Бутуниттифоқ мактабини ташкил этсин ҳамда СССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети билан биргаликда бу тадбирларни марказий ва маҳаллий телевидение ҳамда радио орқали кенг ёритишни уюштирсин.

СССР Министрлар Советининг кинематография Давлат комитети министрликлар ва идоралар билан биргаликда меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги илғор тажрибани акс эттирувчи кинофильмларни яратиш ва кенг кўрсатишни таъминласин.

9. Министрликлар, идоралар, касаба союз марказий комитетлари, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари социалистик мусобақа якунларини тўплаш практикасини яхши йўлга қўйсинлар. Мусобақа ғолибларини аниқлаш билан бир қаторда ўртача кўрсаткичларга эга бўлган коллективлар ва ходимларнинг, шунингдек қолоқларнинг фаолиятига баҳо берилсин, ишга ҳалақит берадиган сабабларни йўқотиш чоралари белгилансин ва амалга оширилсин.

Мусобақа қатнашчиларини маънавий ва моддий рағбатлантиришни янада такомиллаштириш чоралари кўрилсин, рағбатлантиришни пировард натижалар билан, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги, ишнинг юксак сифат кўрсаткичлари билан маҳкам боғлаб олиб борилсин. Социалистик мусобақа ғолибларини рағбатлантириш учун моддий рағбатлантириш фондидан ва мукофотлашнинг амалдаги системасидан тўлиқ фойдаланилсин, илғорларни рағбатлантиришнинг бошқа формалари қўлланилсин.

10. Марказий ва маҳаллий газеталар, журналлар, радио, телевидение редакциялари социалистик мусобақа практикасини кенг ёритсинлар ва илғор коллективлар, ишлаб чиқариш новаторлари, коммунистик меҳнат зарбдорларининг иш тажрибасини батафсил кўрсатиб берсинлар.

Марказий ва маҳаллий газеталарда социалистик мусобақанинг бориши ва натижаларини кўрсатишга бағишланган махсус саҳифалар чиқариш давом эттирилсин. Радио ва телевидение орқали «Социалистик мусобақа кундалиги» программаси мунтазам равишда олиб борилсин.

СССР Министрлар Советининг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, сиёсий адабиёт нашриёти, касаба союз нашриёти, «Плакат» ва «Молодая гвардия» нашриётлари, СССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети, СССР Министрлар Советининг кинематография Давлат комитети ҳозирги босқичда социалистик мусобақанинг мақсадлари, мазмуни ва хусусиятларини, илғорларнинг энг муҳим социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш соҳасидаги тажрибасини чуқур акс эттирадиган китобларни, ҳужжатли ва бадиий фильмларни, кўргазмали агитация воситаларини чиқаришни кўзда тутсинлар.

Ҳар бир иш ўрнида резервларни қидириб топишда ва муқобил планларни иқтисодий жиҳатдан асослаб беришда, илғор тажрибани, фан ва техника ютуқларини эгаллашда мусобақадошларга ёрдам бериш учун иқтисодий билим системасидан актив фойдаланилсин.

11. СССР Фанлар академияси, ВЦСПС, СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва социал масалалар Давлат комитети, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва бошқа министрликлар ҳамда идоралар социалистик мусобақа назариясини янада ишлаб чиқиш ва мусобақа практикасини умумлаштириш тадбирларини амалга оширсинлар, мусобақанинг, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатининг таъсирчанлигини ошириш юзасидан ўтказиладиган тадқиқотлар ва бериладиган тавсияларнинг сифатига алоҳида эътибор берсинлар.

12. Министрликлар, идоралар ва касаба союзларининг марказий комитетлари иқтисодий ва социал сиёсатнинг партия XXV съезди томонидан белгиланган асосий йўналишларини, КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни, 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат беш йиллик планида белгиланган конкрет топшириқларни ҳисобга олиб, тармоқларда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг шартларини қайтадан кўриб чиқсинлар ва бу шартларни ВЦСПС ҳамда СССР Министрлар Советининг меҳнат ва социал масалалар давлат комитети билан келишиб тасдиқласинлар.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети, ишчилар ва колхозчилар, инженер-техник ва илмий ходимлар, саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспортнинг ва халқ хўжалигидаги бошқа тармоқларининг барча меҳнаткашлари КПСС XXV съездининг қарорларини амалга ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини янада кенг авж олдирадилар, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Мактубини Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг механизаторлари ҳам зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Колхозда районда биринчи бўлиб қишлоқ хўжалиги техникалари сифатли ремонтдан чиқариб қўйилди. Суратларда: механизатор Каримжон Ҳайдаров (чапда) ўз агрегати билан. Ўзаро текшириш комиссиясининг аъзолари ремонтдан чиқарилган сеялкаларини кўздан кечиришмоқда.

М. ҚОРАБЕКОВ фотоси.

МАҲСУЛДОРЛИК ОШМОҚДА

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида чорва қишлови учун мустаҳкам озуқа базаси яратилган. Қишловни соз ўтказаётган чорвадорлар сут етиштиришни йилдан-йилга ошириб бормоқдалар. Масалан 1974—1975 йилларда ҳар бош говмушдан 2400—2500 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, 1976 йилга келиб бу рақам 3200 килограммга тўғри келди. Шунингдек, гўштга топширилаётган қорамолнинг тирик вазни ҳам ошиб бораяпти. Ана шундай бўрдоқиларнинг ўртача вазни ўтган йилда 414 килограммни ташкил қилди. Чорвадорлар планда кўрсатилган 29 тонна ўрнига 30,2 тонна гўшт, 482 тонна ўрнига 501 тонна сут, 70 минг дона ўрнига 72 минг дона тухум етказиб бердилар.

Қишнинг шу совуқ кунларида ҳар бош соғин сигир маҳсулдорлигини ошириш мақсадида уларга 30 килограмм силос, 15 килограмм сенаж, 5 килограмм беда хашаги, 10 килограмм барда берилмоқда. Чорвадорлар қора молларни қишловдан соғлом олиб чиқиш учун астойдил курашмоқдалар.

С. ХУДОЕРОВА.

ЖАНГОВАР ВАЗИФА

Ўтган йил — мамлакатимиз экономикаси, айниқса қишлоқ хўжалигида катта муваффақиятлар йили бўлди. Азамат деҳқонларимиз қурғоқчилик, ёғингарчилик ва турли табиат қийинчиликларини мардонавор енгдилар. Дон, сабзавот, чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари кўпроқ етиштирилди. Пахта ва бошқа экинлардан яхши ҳосил олинди. 1976 қишлоқ хўжалик йили якунларидан совет кишилари ғоят мамнундирлар.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи колхозчилари, совхозларининг ишчилари, механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимлари, барча меҳнаткашларига Мактубида кўрсатилганидек, беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалигида эришилган ютуқлар партиямиз аграр сиёсатининг изчиллик билан амалга оширилаётганлигининг, КПСС XXV съезди қарорлари, унинг ғоялари коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг кундалик ишларида яшаб, ғалаба қилаётганлигининг ёрқин намунасидир.

Областимиз колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари ўтган йилни қувончли якунладилар. Деҳқончилик, чорвачилик маҳсулотлари, айниқса, пахта етиштириш юзасидан олинган план ва социалистик мажбуриятлар ошиғи билан бажарилди. Деҳқончилик маданияти юксалди, ҳосилдорлик ошди, механизация барча соҳаларда кенг жорий қилинмоқда. Партиямиз Марказий Комитетининг Мактубидан руҳланган қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи — юбилей йилида ҳам янги зафарларга эришиш учун юксак марраларни белгиламоқдалар.

Яқинда матбуотда область чорвадорларининг 1977 йил учун социалистик мажбурияти эълон қилинди. Киев области чорвадорларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга йўллаган хати, Леонид Ильичнинг киевликларнинг янги ватанпарварлик ташаббусига юксак баҳо бериб қайтарган жавоб мактуби чорвадорларимизни ғоят руҳлантириб юборди. Улар бу йил гўшт етиштиришни 38 минг тоннага, сутни 138 минг тоннагача, тухумни 240 миллион донага етказишга қарор қилдилар. Бу ўтган йилдагидан анча кўпдир. Айрим колхозлар ва совхозлар, машҳур сут соғувчиларимиз янада юксак марраларни белгиладилар.

Пахтакорлар, сабзавотчилар, ғаллакорлар кўкламга тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Улар ҳар бир кунни ғанимат билиб, ишлаб чиқаришда ҳеч қандай узилишга бекор туришга, «бўш» кун бўлишига йўл қўймаслик учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу жиҳатдан Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозлари пахтакорлари, Калинин ва Орджоникидзе районы сабзавоткорларининг ишлари ибратлидир. Бу хўжаликларда машина ва механизмлар ремонт қилиб қўйилди, уруғликлар ҳозирланди, парникларда иш қизғин. Кадрларни ўқитиш, ўргатиш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Афсуски, ҳамма ерда ҳам бу йилги ҳосилга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилган эмас. Баъзи хўжаликларнинг раҳбарлари «ҳали вақт эрта, улгурамиз» деган кайфият билан юрибдилар. Марказий Комитетнинг Мактубида кўрсатилганидек, 1977 йилда колхозлар ва совхозлар олдида янги, янада масъулиятли вазифалар турипти, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари ҳажмини анча оширишимиз керак. Об-ҳаво яна ноқулай келиши, табиий қийинчиликлар рўй бериши мумкин. Шунинг учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш, ҳар қандай қийинчиликни енгишга шай туришимиз лозим.

КПСС Марказий Комитети шу нарсани алоҳида уқтириб кўрсатдики, 1977 йилги вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишида икки асосий йўналиш алоҳида ўрин олади. У ҳам бўлса: кўкламги экишга ўз вақтида тайёргарлик кўриш ва чорва қишловини намунали ўтказишдир. Кўклам дала ишларига пухта ҳозирлик кўриш, кадрларнинг ўқуви, уруғлик тайёрлаш, ерда кўпроқ нам сақлаш, маҳаллий ва минерал ўғитларни далага олиб чиқиш, техникани сифатли ремонт қилиш — мўл ҳосил учун курашда катта аҳамиятга эгадир.

Ҳозир асосий эътибор чорвачиликка қаратилмоғи лозим. Мактубда кўрсатилишича, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш, шаҳарларнинг ва саноат марказларининг аҳолисини шу маҳсулотлар билан таъминлашни яхшилаш — партия, совет ва хўжалик органларининг, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассисларининг, барча колхозчилар ва совхоз ишчиларининг энг зарур вазифасидир. Бунда чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу йил чорва қишловини ўтказиш учун анча қулай шароитлар вужудга келмоқда. Кўпроқ ем-хашак ғамлаб олинган, фермалардаги механизация даражаси кўтарилган, чорвани замонавий молхоналар билан таъминлаш яхшиланган, энг муҳими — малакали чорвадор кадрлар ўсиб етишган.

Областимизда чорвачиликни йил сайин ривожлантириб, унинг маҳсулдорлигини ошириб келаётган хўжаликлар, машҳур сут соғувчилар, чўпонлар сафи кенгайиб бормоқда. Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», Карл Маркс номли, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозлар, Чиноз районидаги Чиноз наслчилик совхоз-техникуми, Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз ва бошқа хўжаликларда сут, гўшт, етиштириш, молларнинг сони ва зоти йил сайин ошмоқда. Анастасия Чудная, Мунаввар Исоқовалар ҳар бир сигирдан беш минг литрдан сут соғиб олмоқдалар. Илғор хўжаликлар ва донгдор сут соғувчилар тажрибасини кенг оммалаштиришимиз, барча колхоз ва совхозларда чорва маҳсулотлари етиштиришни кескин оширишимиз керак.

Қиш фаслида фермаларда ем-хашак ресурсларидан ўринли фойдаланиш, ем-хашакни қайта ишлашни ташкил этиш, уларнинг тўйимлилигини ошириш биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Бу иш ҳамма жойда сабот ва собитқадамлик билан олиб борилиши лозим. Ишни шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар бир хўжаликда озуқа цехи аниқ ва узлуксиз ишлаб турсин, ем-хашакнинг ҳар килограммидан фақат истеъмолга тайёрланган ҳолда фойдаланилсин ва маҳсулот тарзида энг кўп самара берадиган бўлсин.

Чорва молларни урчитиб кўпайтиришни яхшилаш муҳим вазифадир. Қиш—кўклам ойларида моллар кўплаб болалайди. Янги туғилган бузоқлар, чўчқа болалари ва қўзиларни тўла-тўкис асраб қолиш — бу йил чорва туёғини ва маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учунгина эмас, балки шу тармоқни келгусида ривожлантириш учун ҳам негиздир. Чорва молларни бўрдоқихоналар ва яйловда боқиб семиртиришнинг интенсив методларини кенг жорий қилиш, гўштга топшириладиган чорва вазнини ошириш — қўшимча гўшт олишнинг катта резервидир. Қиш фаслининг ўзидаёқ ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни анча кўпайтиришни таъминлаш, сут етиштириш ва харид қилишни муттасил оширишга эришиш зарур.

КПСС Марказий Комитети колхозчиларни, совхозларнинг ишчиларини, механизаторларни, олимларни, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларини 1977 йилда қишлоқ хўжалигида юксак марраларга эришиш учун социалистик мусобақага актив қўшилишга чақиради ва улар юбилей йилида экономикамизнинг ана шу ҳаётий муҳим тармоғини ривожлантиришга янги, ёрқин саҳифа битадилар, деб ишонч билдиради.

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИ УЧУН

«УЗПЛОДООВОЩЧВИНПРОМ» республика аграр-саноат бирлашмасига қарашли совхозларнинг парникларида карам экиб бўлинди. Бу ерда планда мўлжаллангандан 33 килограмм кўп яъни 594 килограмм уруғ экилди. Уруғлардан униб чиққан кўчат баҳорда очиқ ерга ўтказилади. Шунча кўчат 1400 гектар полиз майдонининг ҳар гектарида 50 минг тупдан кўчат қолдириш учун кифоя қилади. Карам кўчатларининг бундай қалинлиги бирлашма совхозларига беш йилликнинг иккинчи йилида гектаридан 200 центнердан карам ҳосили олиш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ МАГАЗИНЛАР

Янгийил арафасида Юнусобод массивида китоб магазини ишга туширилди. Бу 1976 йилда фойдаланишга топширилган учинчи китоб магазинидир.

Массив кундан-кунга кенгайиб, чирой очиб бормоқда. Аҳолиси ҳам тобора кўпаймоқда. Бу ерда яшаётган меҳнаткашларга хизмат кўрсатиш учун барча қулайликлар яратиб бериляпти. Магазинлар, маиший хизмат кўрсатиш пунктлари шулар жумласидандир.

Шаҳримизнинг бошқа районларида ҳам янги йил арафасида бир неча объектлар фойдаланишга топширилди. Чилонзорнинг 20-кварталида уч қаватли шифохона беморларга хизмат қила бошлади. Бу ерда даволашдаги энг сўнгги ютуқлар қўлланилмоқда. Янги поликлиника илғор медицина аппаратлари билан жиҳозлангандир. Студентлар шаҳарчасида 150 ўринли санаторий-профилакторий иш бошлади. Студентлар саломатлигини мустаҳкамлаш учун санаторийда барча зарур шароитлар яратилган.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

ХОЛИС ҲАМКОРЛИК

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши мамлакатларининг ёш ривожланаётган давлатлар билан иқтисодий алоқалари тобора кенгайиб бормоқда.

Агар 1962 йил бошида социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари 34 ривожланаётган давлатга иқтисодий ва техникавий ёрдам берган бўлсалар, ҳозирги вақтда бундай давлатлар сони 75 тага етди. Ана шу давр ичида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ташқи савдо ҳажми йигирма баробардан кўпроқ ортди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ҳамкорлиги туфайли ёш миллий давлатларнинг иқтисодий ва социал ривожланишининг туб проблемаларини ҳал қилиш, мустақил экономика негизларини вужудга келтириш борасидаги имкониятлари кенгайиб бормоқда. Улар ўз бойликларидан ўз халқлари манфаатлари йўлида фойдаланишдек ажралмас ҳуқуқни тобора дадилроқ ҳимоя қилмоқдалар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг «учинчи дунё» билан ҳамкорлиги одатда хўжаликнинг асосий тармоқларини ривожлантиришга қаратилган бўлиб, бу ривожланаётган мамлакатларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, чет эл капитали фаолият доирасини торайтириш, жамоат секторини мустаҳкамлаш ҳамда халқ хўжалик комплексларини бунёд этишда қўл келмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ёш Африка давлатлари мустақил экономикасини ривожлантиришдаги иштирокига оид кўпгина мисолларни келтириш мумкин. Масалан, СССРнинг техникавий ва молиявий ёрдамида Африка мамлакатларида 170 та саноат корхоналари ва 70 та қишлоқ хўжалик объектлари қурилди. Худди шу қитъада Чехословакия ёрдами билан 90 та, Венгрия ҳамкорлигида 70 та, Болгария иштирокида 50 та объект бунёд этилди. Бунда социалистик мамлакатларнинг куч-ғайратлари хўжаликнинг асосий соҳаларини, масалан, қора ва рангли металлургия, кон саноати, машинасозлик, нефть чиқариш ва қайта ишлаш, энергетика кабиларни ривожлантиришга қаратилгандир.

Латин Америкаси давлатлари тўғрисида гапирадиган бўлсак, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий ва техникавий ёрдам кўрсатишдаги ҳамкорлиги саноат объектларига тўғри келади. Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ҳамкорлик эса энди бошланаяпти. Аргентина, Боливия, Бразилия, Мексика, Уругвай, Перу, Эквадорда социалистик давлатлар ёрдамида саноат корхоналари қурилди ва ҳозир ҳам қурилмоқда. Бундай ҳамкорлик энергетика, кўмир саноати, рангли металлургия, машинасозлик, металлни қайта ишлаш, кимё, цемент, енгил ва озиқ-овқат саноати соҳаларини қамраб олмоқда.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Осиё мамлакатларининг иқтисодий потенциалини вужудга келтириш ва уни ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Ҳиндистонда бундай ҳамкорликнинг миқёси айниқса яққол кўринади. Бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳамкорлигида қурилган корхоналар мамлакат миқёсида машинасозлик маҳсулотларининг 80 процентини, электр асбоб-ускуналарининг 60 процентини, нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ҳамда пўлатнинг 40 процентини, электр қувватининг 20 процентини ишлаб чиқармоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши шундай бир халқаро ташкилотдирки, унинг эшиклари ҳамкорлик қилиш учун ҳамма давлатлар учун очиб қўйилгандир. Ташкилот халқларнинг бир-бирларига яқинлашуви, янада мустаҳкам иқтисодий алоқаларни ривожлантириш, сифат жиҳатидан янги халқаро иқтисодий муносабатларни шакллантириш, жаҳон капиталистик хўжалиги системасига хос бўлган муносабатлардан тамомила фарқ қиладиган муносабатлар ўрнатиш мақсадларига қаратилган куч-ғайратларни бирлаштириш учун интилган давлатлар билан ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

Ҳозирги вақтда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши ва унинг айрим органлари Югославия, Вьетнам, КХДР, Ироқ, Мексика, Финляндия билан ҳамкорлик қилмоқда. 1976 йил ёзида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг сўнгги XXX сессиясида Лаос ва Ангола вакиллари ҳам қатнашдилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши билан тегишли битим-тузган давлатлар фақат икки томонлама эмас, балки кўп томонлама алоқаларини олиб бориш имконига эгадирлар.

Ироқ республикаси социалистик мамлакатлар билан 20 йилдан буён ўзаро фойдали алоқаларни ривожлантириб келмоқда. Ироқда Болгария озиқ-овқат саноати корхоналари, керамика заводи ва Бағдодда аэродром қурмоқда. Венгрия нефтни разведка қилиш ишларини олиб бормоқда, ГДР эса мамлакатни электрлаштиришда мадад бермоқда, дон омборлари қурмоқда. Польша Ироқда олтингугурт кони, цемент ва қанд шакар заводларини қуришда қатнашмоқда. Руминия ёрдамида автомобиль йўллари очилмоқда. ЧССР мутахассислари ироқликлар билан биргаликда Басра шаҳрида нефтни қайта ишловчи завод қурдилар. 1959 йилдан буён Ироқда СССР ёрдамида юзта объект қурилди ва қурилмоқда. Ўзаро битимга мувофиқ нефть ва газ саноати, кимё саноати, қишлоқ хўжалиги ва ташқи савдо соҳаларида ҳам ҳамкорлик қилиш кўзда тутилмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг ривожланаётган давлатлар билан ҳамкорлиги халқаро иқтисодий муносабатларни қайта қуриш масаласини ҳал қилиш учун улар олдида қўшимча имкониятларни очиб бермоқда. Бу муносабатлар тинч-тотув яшаш, мустақилликни ҳурматлаш, ўзаро фойда кўриш, ички ишларга аралашмаслик каби энг муҳим принципларга асослангандир. Худди шу сабабли ҳам Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг халқаро майдондаги обрўси тобора ошиб бормоқда.

Борис РЯБОВ,
(АПН).

Валентина НИКИТИНА бирнеча йилдан бери «Уртоқ» кондитер фабрикасида меҳнат қилиб келмоқда. У ўзи ишлаётган ирис цехининг комсорги ҳамдир. Валянинг қўлидан чиқаётган маҳсулотлар фақат аъло сифатга қабул қилиняпти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

НОВГОРОД ДИЁРИДА ИККИ ЙИЛ

ЎЗБЕКИСТОН ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Узновгородводстрой» тресті мелиораторлари Новгород области деҳқонларига икки йил ичида беш минг уч юз гектар партов ерни тайёрлаб бердилар. Биринчи Қозоғистон қўриқчилари каби улар ҳам палатка ва кўчма вагончаларда истиқомат қилдилар. Ҳозир эса Сольцы, Шимск ва Волот район марказларида Тошкент, Наманган, Чуст, Мелиораторлар деган янги кўчалар бунёд этилди. Ўзбек қурувчилари 9200 квадрат метр обод ва шинам турар-жойни фойдаланишга топширдилар.

Новгород диёрида Станислав Рижийнинг номи ҳаммага маълум. «Тошкент-1» ихтисослашган кўчма механизациялашган колоннасига келган С. Рижий ўз бригада тузди. Бу бригаданинг ишчанлиги ҳаммани қойил қолдирди. Бригада ўтган йили пландаги 50 километр ўрнига 120 километр дренаж қуриб берди. М. Зезюлин, А. Никулин бригадалари йиллик топшириқни икки баравар ошириб бажардилар, В. Федоров ва А. Соломинлар эса йиллик марраға анча барвақт эришдилар.

— 1977 йилда 6700 гектар ерни янгилашимиз керак, бу эса ўтган икки йил мобайнида қилинганидан кўпдир,— деди «Узновгородводстрой» трестининг бош инженери Э. Никифоров.— Беш йиллик мобайнида ўн минглаб гектар ернинг захини қочириш ва суғоришимиз, Новгород яқинида областда энг йирик бўлган «Тошкент» сабзавотчилик-сутчилик совхози барпо этишимиз лозим. Бу ишларни бажариш учун Парфино, Поддорье ва Холм районларининг марказларида яна учта ихтисослаштирилган кўчма механизациялаштирилган колонна тузамиз.

В. ЧЕРНЯЕВ.
ТАСС мухбири.

КОМБИНАТ ҚУРИЛЯПТИ

ТОШКЕНТ кўн-галантерея ва спорт буюмлари комбинати қурила бошланди. Янги корхона пойтахтнинг шимоли-ғарбий районида, Университет шаҳарчаси районида қад кўтаради. «Главташкентстрой» бинокорлари комбинат корпуси тушадиган майдонда коммуникациялар ётқизишга киришдилар.

Қурилиш биткач мавжуд кўн-галантерея фабрикаси билан спорт моллари фабрикаси қўшилиб, шу корхона вужудга келтирилади. Ҳозир шу иккала фабрика йилига жами 15 миллион сўмлик маҳсулот чиқараётган бўлса, комбинат ундан икки баравар кўп маҳсулот тайёрлаб берадиган бўлади.

Тошкент кўн-галантерея ва спорт моллари комбинати беш йиллик охирига бориб битказилади.

«ЛОЙИҲАЛАР ФАБРИКАСИ»

«СРЕДАЗТРАНССТРОЙ» трестининг қурувчилари «Ташгипротранс» институтининг янги етти қаватли корпусини пардоздан чиқардилар. Янги бинода 800 лойиҳачи ишлаши учун қулай шароитлар яратилди. Жумладан, корпус ҳаво кондиционерлари билан таъминланган.

«Лойиҳалар фабрикаси» ердан тўрт метр баландликдаги ўн икки темир-бетон поя устида қад кўтариб туради. Бино тагида темирйўлчилар парки ва маданият саройига ўтиладиган йўл бор.

(ЎзТАГ).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ

ПРОПАГАНДИСТЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда Тошкент область партия комитети сиёсий маориф уйида назарий семинар раҳбарларининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида назария ва партия сиёсатининг актуал масалалари» курси бўйича семинар бўлиб ўтди. Семинарни область партия комитети пропаганда агитация бўлимининг мудири Э. Ш. Шодмонов очди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари, фалсафа фанлари кандидати М. Ф. Солдатов «КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувининг вазифалари тўғрисида»ги қарорининг бажариш тадбирлари ҳақида» доклад қилди.

Семинар давомида Тошкент олий партия мактаби КПСС тарихи кафедрасининг мудири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими И. Исомитдинов «Партия XXV съезди», «Коммунистик қурилишда КПСС раҳбарлик ролининг ўсиши тўғрисида», Ўзбекистон КП Марказий Комитети лектори, иқтисод фанлари кандидати, доцент Г. Н. Скопцов, «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партиянинг иқтисодий сиёсати ва стратегияси», иқтисод фанлари кандидати, доцент Б. М. Фофанов «Иш сифати ва самарадорлигини ошириш проблемалари», «Совет жамиятини ривожлантириш иқтисодий ва социал программасининг бирлиги», иқтисод фанлари кандидати, Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти бошқариш секторининг мудири Р. Я. Досумов «КПСС XXV съезди, экономикани бошқаришни такомиллаштириш тўғрисида», иқтисод фанлари кандидати, доцент И. П. Петров «Ҳозирги даврда партия аграр сиёсатининг асосий йўналиши», психология фанлари доктори, профессор М. Т. Давлетшин «Пропагандистлик ишида педагогика ва психология элементлари», Тошкент олий партия мактаби фалсафа кафедрасининг мудири, доцент В. С. Никитченко «Билиш процессида кўргазмалиликнинг роли», Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор А. Эшонов «КПСС XXV съездида социалистик давлат назариясининг ривожлантирилиши», Тошкент Давлат университети қошидаги малака ошириш институти ўқув-методика кабинетининг мудири, тарих фанлари кандидати, доцент Е. И. Богословская «Машғулот давомида экранли ва овозли информациялардан фойдаланиш методикаси», Тошкент область партия комитетининг лектори К. С. Тен «КПСС-нинг ташқи фаолияти ва халқаро аҳвол» темаларида лекция ва консультациялар ўтказдилар.

Семинар машғулотининг якунловчи куни пропагандистлар ҳузурига IX беш йиллик ва X беш йилликнинг биринчи йили қаҳрамонлари —Чиноз районидаги С. М. Киров номли колхоз бригадири, КПСС XXV съезди делегати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Т. Охунова, чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красный водопад» экспериментал базасининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати А. И. Чудная, «Ташсельмаш» заводининг слесари, КПСС Марказий Комитети ревизия комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати М. Мўйдинов, Тошкент тўқимачилик комбинати 2-йигирув фабрикасининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Жўраева, мазкур комбинатнинг 1-тўқимачилик фабрикасининг тўқувчиси, М. Виноградова мукофоти лауреати В. И. Солдатовалар ташриф буюрдилар.

Ишлаб чиқариш қаҳрамонлари пропагандистларга ўз меҳнат фаолиятлари ва меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажараётганликлари ҳақида сўзлаб бердилар.

Учрашув пропагандистларда чуқур таассурот қолдирди.

Ш. Ш. ТЎЛАГАНОВ,
Тошкент область партия комитети сиёсий маорифи уйининг консультанти.

ЁШ ТАЛАНТЛАР КЎРИГИ

Мактаб ўқувчилари кўриги ўтказиш одат тусига кириб қолган. Яқинда ана шундай кўрик Киров районида бўлиб ўтди. Унда район мактабларининг ўқувчилари музика, хор, якка қўшиқ ижрочилигидаги маҳоратларини намойиш қилдилар.

Кўрикда айниқса 12-мактаб ўқувчилари муваффақиятли қатнашдилар. Улар рус ва ўзбек халқ қўшиқларини яхши ижро этиб, биринчи ўринни эгалладилар.

43-ўрта мактабда эса ёш адабиётчилар кўриги бўлиб ўтди. Район ёшлари ўз шеърлари, ҳикоялари, очеркларини жюри эътиборига ҳавола қилишди. Бу кўрикда ҳам 12-мактаб ўқувчилари ғолиб чиқдилар. Шу мактабнинг тўққизинчи синф ўқувчиси Барчиной Мирхусанова ёзган «Мен бахтиёрман» сарлавҳали шеъри юксак баҳоланди. Унга ва мактаб ёш адабиётчиларига кўрикнинг асосий совринлари топширилди.

С. СУЛТОНОВ.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ СОФИЯ. София яқинидаги «Столник» уйсозлик комбинатининг биринчи навбати ишга туширилди. Иккинчи навбат ишга туширилгандан кейин комбинат йилига 2.000 квартира тайёрлаб беради.

Корхонанинг асосий ускуналари ва технология линиялари Совет Иттифоқидан келтирилган. Совет ва болгар мутахассислари комбинат лойиҳасини биргаликда ишлаб чиқдилар.

БОНН. Германия Федератив Республикасида дори-дармон ишлаб чиқариш кўп фойда олиш манбаи бўлиб қолди. Фармацевтика саноати корхоналарининг обороти кўпайди. Жаҳон хўжалиги Киль институтининг маълумотларига қараганда, бу оборот 1965 йилдаги 2,35 миллиард маркадан 1975 йилда 11 миллиард маркагача кўпайган.

◆ АФИНА. Греция меҳнаткашларининг турмуши ўтган йилнинг ўзидагина ўрта ҳисобда 38 процент қимматлашди. Меҳнаткашларнинг иш ҳақи атиги 17 процент ортди, пенсионерларнинг оладиган пенсияси эса ўзгармай қолди. Қимматчиликка қарши курашувчи Умумгреция комитети шу тўғрида хабар берди.

(ТАСС, 8 январь).

БИРЛАШИШ ВА ИСЛОҲОТЛАР ЎТКАЗИШГА ДАЪВАТ

КИТО. (ТАСС). Эквадор меҳнаткашлар конфедерацияси Эквадорда кенг халқ оммасининг манфаатларини кўзлаб, чуқур социал-иқтисодий ислоҳатлар ўтказиш учун курашни кучайтиришга даъват этди. Эквадор меҳнаткашлари конфедерацияси бу ерда тарқатилган баёнотда йирик саноатчилар ва латифундиячиларнинг ишчи ҳамда деҳқонлар ҳуқуқларига қилаётган ҳужумига зарба беради, демократик ер ислоҳоти ўтказилсин ва ишчиларга қарши қаратилган декретлар бекор қилинсин, деб талаб этади. Эквадор меҳнаткашлар конфедерацияси мамлакатда синфий кураш кучайганлигини таъкидлаб, республикадаги учта энг йирик касаба союз уюшмаларининг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга чақирди. Меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун курашда муваффақият қозониши ана шу уюшмаларнинг биргалашиб ҳаракат қилишига боғлиқдир.

Баёнотда ҳукумат томонидан ўтказилаётган мустақил ташқи сиёсат, шунингдек миллий табиий ресурсларни муҳофаза этиш, давлат секторини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар қўллаб-қувватланади.

КЕСКИН ҚОРАЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд яқинда Пуэрто-Рикога Американинг 51-штати статусини беришни таклиф қилган эди. Пуэрто-Рико Коммунистик партияси бу таклифни кескин қоралади.

Пуэрто-Рико Коммунистик партияси бу ерда тарқатилган баёнотида Вашингтоннинг асл мақсади Бирлашган Миллатлар Ташкилоти эълон қилган принципларга хилоф суратда бу мамлакат халқининг манфаатлари ва орзу-умидлари билан ҳисоблашмай, ана шу территорияни ўз ерига қўшиб олишдан иборат эканлигини таъкидлаб ўтади.

«Пуэрто-Рико Коммунистик партияси, — деб уқтириб ўтилади ҳужжатда,— бундан буён ҳам Пуэрто-Риконинг миллий озодлиги учун ва тенглик ҳамда адолатга асосланган давлатни вужудга келтириш учун тинмай курашаверади».

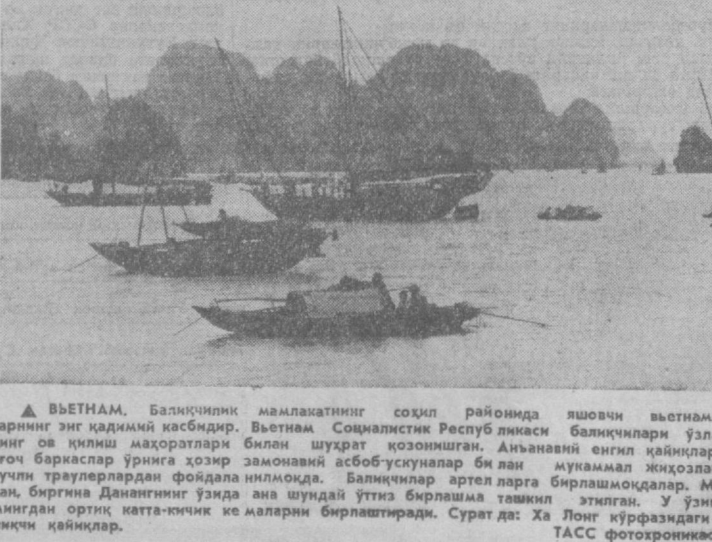

▲ ВЬЕТНАМ. Балиқчилик мамлакатнинг соҳил районида яшовчи вьетнамликларнинг энг қадимий касбидир. Вьетнам Социалистик Республикаси балиқчилари ўзларининг ов қилиш маҳоратлари билан шуҳрат қозонишган. Анъанавий енгил қайиқлар ва ёғоч баркаслар ўрнига ҳозир замонавий асбоб-ускуналар билан мукаммал жиҳозланган кучли траулерлардан фойдаланилмоқда. Балиқчилар артелларга бирлашмоқдалар. Масалан, биргина Данангнинг ўзида ана шундай ўттиз бирлашма ташкил этилган. У ўзига 5 мингдан ортиқ катта-кичик кемаларни бирлаштиради. Суратда: Ха Лонг кўрфазидаги балиқчи қайиқлар.

ТАСС фотохроникаси.

Адабиёт ва санъат

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «ИЖОДКОР ЁШЛАР БИЛАН ИШЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ.

ЁШЛИК ИЛҲОМИ

⊙ АТОҚЛИ сўз усталари ёш қалам соҳиблари билан тез-тез учрашиб, уларга ўзларининг ижодий режалари ҳақида сўзлаб берадилар. **Суратда:** ана шундай учрашувлардан бири СССР давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия ва шоира Саида Зуннунова ёш ижодкорлар билан суҳбатлашмоқдалар.

С. Маҳкамов фотоси.

ИЖОДКОРЛАРИМИЗНИНГ ЁШ АВЛОДИ ҲАЁТ ҚУЧОҒИГА ТОБОРА ДАДИЛ КИРИБ КЕЛАЁТГАНЛИГИДАН ХУРСАНДМИЗ... АДАБИЁТ ВА САНЪАТНИНГ ТАЛАНТЛИ АСАРЛАРИ МИЛЛИЙ БОЙЛИКДИР.

Л. И. БРЕЖНЕВ

БУЮК ҒАМХЎРЛИК

БУГУН Тошкентда республика ижодий ташкилотларининг ижодкор ёшлар билан ишлаш масаласига бағишланган пленуми бўлади. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшинга мурожаат қилиб, Пленумда кўриладиган масалалар ва адабиётимизнинг ёш кучлари билан олиб борилаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди. Комил Яшин қуйидагиларни айтди:

КОММУНИСТИК партия ва Совет ҳукумати мамлакатимиздаги барча ёшлар қатори ёш бадиий зиёлиларнинг ўсиш ва камол топишлари учун ҳам чексиз ғамхўрлик кўрсатиб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш тўғрисида» ўтган йил октябрь ойида қабул қилган қарори, шунингдек, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Ёш бадиий зиёлилар билан ишлашни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бунинг ёрқин далилидир.

КПСС XXV съезди,—дейилади қарорда,— совет санъаткор-зиёлиларининг, шу жумладан ёш санъаткорларнинг ижодий активлиги ошганлигини таъкидлади. Кейинги йилларда ёш адиблар, рассомлар, композиторларнинг, театр, кино ва телевидение ходимларининг кучлари билан яратилган асарлар жамоатчиликка манзур бўлди. Ижодкор ёшлар ҳозирги замон проблемаларига жуда қизиқиб қарамоқдалар, мураккаб, бадиий вазифаларни ҳал этишга интилмоқдалар.

Барча қардош республикалардаги каби бизнинг қуёшли республикамизнинг ёш ижодкорлари ҳам партия ва ҳукуматимизнинг буюк ғамхўрликларига жавобан тинимсиз изланмоқдалар, юксак дидли, талабчан, баҳодир халқимизга муносиб бадиий асарлар яратиш учун хизмат қилмоқдалар.

Партиямиз Марказий Комитетининг ёш ижодкорлар билан ишлаш тўғрисида чиқарган қароридан сўнг бошқа ижодий союзлар ва ташкилотларда бўлганидек, республика ёзувчилар союзида ҳам ёш истеъдод эгалари билан ишлашга қаратилган бир мунча тадбирлар амалга оширилди. Истеъдодли қаламкашларни союз ижодий ҳаётига жалб этиш, уларнинг асарларини нашр этиш ва ижодини пропаганда қилиш мақсадида союз ҳузурида ёш ёзувчилар билан ишлаш бўйича махсус Совет тузилди. Республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, талантли шоир Эркин Воҳидов раис бўлиб сайланган 20 кишилик бу Совет аъзолари бир неча йилга мўлжалланган ижодий-амалий план тузиб, шу план асосида иш бошлаб юборди. Совет областларда навбат билан ҳар ойда бир марта ёш ижодкорлар клуби йиғилишини ўтказишга ва ёш қаламкашларга яқиндан амалий ёрдамлар бериш ҳақида қарор қабул қилди.

Республикамиз областларида 550 га яқин ёш ижодкорлар қалам тебратиб келмоқдалар. Улардан 60 га яқин ёшларнинг биринчи ва иккинчи бадиий тўпламлари нашр этилганлигини қувонч билан тилга олиш мумкин.

Рус, ўзбек ва татар тилларида қалам тебратувчи ёш адиблар учун мўлжалланган республика семинари ўз ишини анча жонлантириб юборди. Қатор ёш шоир, адибларнинг биринчи китоблари муҳокамадан ўтказилди, энг яхшилари нашр этиш учун тавсия этилди.

Етук сўз усталари ёш қаламкашларни ўз оталиқларига олиб, уларнинг ижодий камолотга эришишларида мураббийлик қилиб келмоқдалар. Дастлабки тўпламларини нашр эттириш олдидан ўқиб чиқиб, уларга ижодий маслаҳатлар бермоқдалар. Ижодий командировкаларга, китобхонлар билан учрашувларга устоз ва шогирдлар бирга бормоқдалар.

Республика нашриётлари ёшлар асарларини босиб чиқаришга эътиборни кучайтирдилар. Радио ва телевидение орқали ёш қалам соҳибларининг ижодий намуналари диёримиз меҳнаткашларига таништирилмоқда. «Шарқ юлдузи» журналининг ўтган йил ноябрь сони ёшлар ижодига бағишланганлиги қувончли воқеадир.

Ёш ижодкорнинг маҳорат сирларини эгаллаб, халқимизга ёрқин ижодий асарлар тақдим этишлари учун қулай шароитлар яратилмоқда. Улар ижодий командировкаларга, ижодий уйларга, ўз китобларининг қаҳрамонлари билан учрашувларга юборилмоқда. 1977—1978 йилларда ёш ижодкорлар учун 156 квартирали янги турар-жой биноси қурилади.

Шу билан бирга коммунистик қурилишда адабиёт ва санъатнинг роли ошиб бораётганлигини, юксак дидли, талабчан халқимизга муносиб асарлар яратишда ҳоҳ кекса, ҳоҳ ёш қалам соҳиби бўлсин, ундан катта маҳорат талаб қилинаётганлигини асло унутмаслик керак. Адабиёт — бу шарафли, масъулиятли иш. Айниқса адабиёт майдонига энди кириб келаётган ёш истеъдод эгаларига талабни кучайтириш керак. Адабиётда қолиш — бу тинимсиз ижодий заҳматлар чекиш, жаҳон адабиёти, мамлакатимиз халқлари қалам соҳибларининг бой ижодий хазиналаридан баҳраманд бўлиб, ўз билим, тажриба ва маҳоратларини тинмай ошириб бориш демакдир. Ёш ижодкорлар буюк доҳиймиз В. И. Ленин ўз асарларини ёзган, Пушкин, Горький ижод қилган тилни—буюк оғамиз рус халқи тилини, қардош халқлар тилларини қунт билан ўрганишлари керак. Ўрганиш, билим — ижодий хазина калитидир.

Улуғ Ватан урушидан олдин республикамизда ёшларнинг «Ёш куч» деган адабий-бадиий журнали чиқиб турарди. 1941 йилда уруш даври шароити туфайли бошқа нашрлар қатори ёшларнинг бу журнали ҳам ёпиб қўйилди. Уруш тугаши биланоқ кўпгина бошқа нашрлар яна чиқа бошлади, бироқ бу журналнинг омади келмади, у қайта тикланмади. Биз унинг қайта тикланишини истардик. Журнал ёш ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, артистлар ва архитекторларга керак. Чунки бу журнал ёш талантлар ижодини камол топтиришда кўмаклашади, улар яратган янги асарларни кенг оммага таништиради.

Ёш санъаткорларни, бадиий зиёлиларни тарбиялаш буюк мамлакатимизда давлат аҳамиятига эга бўлган иш бўлиб қолди. Мамлакатимиз халқларининг миллий бойлиги бўлган адабиёт ва санъатнинг янги талантли асарлари кўпаяверсин. Биз ёш санъаткорларнинг маҳорат чўққиларини эгаллаб, устозларнинг муносиб ўринбосарлари бўлишларини, коммунистик жамият қураётган баҳодир халқимизга муносиб, ёрқин асарлар яратишларига тилакдошмиз.

ЁРҚИН САҲИФАЛАР

АДАБИЁТИМИЗНИНГ атоқли номояндалари — Ҳамза Ҳакимзода, Ғафур Ғулом, Ойбек, С. Айний, А. Қаҳҳор ва К. Яшинлар ижоди ўзининг серқирралиги, теранлиги ва гўзаллиги билан аллақачон китобхонлар муҳаббатини қозонган. Таниқли адабиётшунос О. Шарафиддиновнинг «Истеъдод жилолари» китобини ана шундай буюк сўз санъаткорлари ижодига бўлган чексиз ҳурмат ва сўнмас қизиқишнинг яна бир ёрқин ифодаси дейиш мумкин.

Китобни варақлар эканмиз, даставвал ундаги мақолаларнинг номлари диққатимизни ўзига жалб этади: «Чўққи», «Дарёдил шоир», «Сўз санъатига фидойи садоқат», «Улкан ҳаётнинг илк саҳифалари»...

Дарҳақиқат, машҳур шоир, буюк қалб эгаси бўлган Ғ. Ғуломга нисбатан «Дарёдил шоир» деган ибoрадан кўра ҳам муносиброқ таъриф бормикин? Унинг ижодини социалистик реализм адабиётининг энг юксак ва порлоқ «чўққи»сига қиёс қилинганичи? Ёки шуҳрати олис-олисларга етган забардаст ёзувчимиз Ойбекнинг муқаддас сўз санъатига бўлган севги ва садоқатини «фидойи» деб атамаслик мумкинми? Ёки «Саркор» деган сўзни олинг. Бу сарлавҳа ўзининг бутун мазмуни ва аниқлиги билан бамисоли «мен адабий ҳаётимизда кўп йиллардан бери карвонбошилик қилиб келаётган улкан адиб, йирик давлат ва жамоат арбоби К. Яшин ҳақидаман» деб тургандай.

Тўпламдаги мақолалар ҳажман катта эмас, лекин танқидчи ана шу ихчам мақолаларда адабиётимизнинг энг йирик вакилларининг ҳаёт йўлини ёритишга ва улар ижодининг асосий қирраларини муфассал очиб беришга муваффақ бўлган.

Китобнинг ўзига хос томонларидан бири шунда кўринадики, танқидчи муайян ёзувчининг адабий портретини чизар экан, айрим адабиётшунослардан фарқли ўлароқ, ижодкор биографиясига хос барча муҳим ва номуҳим фактларни тасбеҳ ўгиргандек санаб ўтирмайди, шунингдек, ёзувчи асарларининг сюжетини бошдан оёқ «ижодий таржима» қилиб беришга ҳам уринмайди. Балки ҳақиқий танқидчиларга хос маҳорат билан у ёки бу сўз санъаткорининг ижодий йўли қандай шаклланганлигини, унинг ўзига хос ва муштарак томонларини, адабиётимиз равнақига қўшган ҳиссасини ва шу тариқа ўша ёзувчининг адабиёт тарихида тутган ўрнини аниқлашни асосий мақсад қилиб қўяди.

Шуниси характерлики, танқидчи маълум бир ёзувчи ижоди ёки конкрет бирор адабий асарнинг ижтимоий-эстетик қимматини белгиламоқчи бўлар экан, у ҳеч қачон ўзининг тор, субъектив қарашлари қуршовида ўралашиб қолмайди, балки ҳамиша давр талаби ва замон руҳидан, бадиий ижоднинг азалий қонуниятларидан келиб чиқиб фикр юритади. Шу билан бирга ҳар бир ёзувчининг талант йўналишини, унинг майл ва иқтидорини, ижодкор сифатидаги индивидуал хусусиятларини ҳам ҳисобга олади. Фикримизнинг далили тариқасида тадқиқотчининг машҳур ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳорнинг «Сароб» романи таҳлилига қисқача тўхталиб ўтайлик.

Китобхонларга маълумки, «Сароб» романи танқидчиликда кўпгина мунозараларга сабаб бўлди. Айрим адабиётшунослар асарни тўла ва тўғри баҳолай олмадилар — улар романнинг ўзига хослигини, унинг ғоявий-бадиий жиҳатларини қандайдир «қуйма қолип»лар билан ўлчаб кўришди ва бунинг оқибатида ёзувчи олдига нотўғри талаблар қўйишгача ҳам етиб боришди.

Мунаққид А. Қаҳҳорнинг сатирик истеъдоди ва унинг эволюциясини атрофлича тадқиқ этар экан, у Қаҳҳор асарларини баҳолашда ҳам, ҳар доимгидек марксча-ленинча эстетика талабларини ўзига дастуруламал қилиб олади. «Ёзувчи ижодига баҳо берганда фақат нимани акс эттираётганини асос қилиб олсагу, бошқа томонларини ҳисобга олмасак, нообъектив, бир томонлама йўлга кириб кетиш осон. Ёзувчи ижодининг қимматини белгилайдиган энг муҳим нарса унинг акс эттираётган ҳодисаларга муносабатидир», — деб ёзади у.

«Истеъдод жилолари»нинг «Сароб» романига нисбатан яна бир қимматли моменти бор. Гап шундаки, «Сароб» — кўп қиррали роман. У айни пайтда эгоистик талант ва унинг фожиали тақдири ҳақидаги асар ҳам бўлиб, А. Қаҳҳорнинг муҳим адабий-эстетик қарашларини ҳам ўзида мужассамлаштиргандир. Афсуски, романнинг бу жиҳати шу вақтга қадар ҳам деярли барча танқидчилар эътиборидан четда қолиб келар эди.

О. Шарафиддинов «Сароб»нинг ана шу қиррасини биринчи бўлиб «кашф» этди.

Асарни кўздан кечирсак, ҳақиқатан ҳам, унда ижодкор таланти, унинг моҳияти каби масалаларга ҳам кенг ўрин берилганлигига амин бўламиз. Бу тасодифий эмас эди. А. Қаҳҳор Саидий талантининг қурбон бўлишини реалистик картиналарда акс эттирар экан, у орқали гўё «Гап фақат талантда эмас, балки талантнинг йўналишидадир. Талант халққа бағишланиши, энг юксак ва олийжаноб ғояларнинг тантанаси учун хизмат қилиши керак» деган чуқур бир ҳақиқатни эслатгандай бўлади.

О. Шарафиддиновнинг А. Қаҳҳор ижодига бағишланган йирик тадқиқоти ҳақидаги фикримизни кичик бир эътироз билдириш билан якунлаймиз. Танқидчи А. Қаҳҳор ижодий йўлини ғоят чуқур ва атрофлича ўрганган ҳолда, негадир ёзувчининг сўнгги асари — «Муҳаббат» қиссасини тилга ҳам олиб ўтмайди. Лоақал қиссасининг асосий ғоявий эстетик аҳамиятини, унда айрим нўноқ ёзувчилар томонидан «мода» ва «шаблон»га айланиб қолаётган муҳим бир мавзунинг Қаҳҳорона ҳал этилганлигини таъкидлаш лозим эди.

«Истеъдод жилолари» тўплами яна бир жиҳати билан эътиборга молик — ундаги мақолалар танқидчининг ҳаёт ва ижод ҳақидаги чуқур ўй ва мулоҳазалари билан ҳам бойитилганки, улардан айрим намуналар келтириш мумкин. Чунончи, мунаққид ўзининг бир мақоласида ёзади: «Ижод қилмоқ — кўнгилдаги энг ардоқли фикрларини, энг ноёб ҳис-туйғуларни, энг эзгу орзу-умидларини одамлар билан баҳам кўрмоқдир. Ёзувчининг ҳар бир асари инсон ҳаётининг маъноси ҳақида китобхон билан чин кўнгилдан қилинадиган суҳбатдир...

Ёзувчи меҳнати — доимий изланишдир...

Қуш учишдан чарчамагани-дек, чинакам ёзувчи ҳам ҳеч қачон изланишдан тўхтамайди...».

Бу сўзлар гарчанд, А. Мухтор ижоди муносабати билан айтилаётган бўлса-да, улар тўлалигича Ғ. Ғулом, Ойбек, А. Қаҳҳор, К. Яшиндек устозлар ва О. Ёқубов каби талантли ёзувчиларнинг барчасига таллуқлидир. Танқидчининг бундай хулосалари ўзининг ихчамлиги ва умумлаштирувчи характери билан ҳам алоҳида ажралиб турадики, мен уларни фикрлар синтези деб аташдан ҳайиқмасдим.

Ниҳоят тўпламдаги мақолаларнинг барчаси учун муштарак бўлган яна бир хусусиятни қайд этиш жоиздир. Бу танқидчининг чиройли услуби, унинг бой ва ширали тилидир. Шу туфайли биз китобни ҳаяжон ва қизиқиш билан ўқиб чиқамиз, ундаги кўпгина жонли ҳикоялар, ҳатто бутун-бутун саҳифалар хотирамизда мустаҳкам ўрнашиб қолади.

Шундай қилиб «Истеъдод жилолари» муаллифнинг чуқур билими, нозик тадқиқотчилик маҳорати ва юксак партиявий позицияси туфайли эришган катта бир ютуғи. Унда бутун ижоди бир-бирига ҳамоҳанг бўлган атоқли ва етук арбобларимизнинг сермазмун ҳаёт йўли, унутилмас шахси ва маънавий қиёфаси, ўзига хос овози самимий ва илиқ сатрларда акс эттирилганки, биз уларни ҳеч иккиланмай ўзбек адабиётшунослигимизнинг ёрқин саҳифалари дея оламиз.

Усмонжон ҚОСИМОВ.

БИР ҚЎШИҚ ИЗЛАЙМАН

Адирда мавж урар зангори ғазал,
Чўққилар қўйнида лопаранг қўшиқ.
Гоҳ ёмғир эшилиб куй чалган маҳал,
Булутлар қўшиққа кетар қоришиб,
Шоирга ўхшайди бу тонг она ер,
Япроқлар пичирлаб шеър тўқир ҳатто.
Юлдузлар лабидан қанотлари нур,
Ипакдан сатрлар учар тун аро.
Биллурий шабнамдай оппоқ чечаклар,
Гўё ўз-ўзига айтур эртаклар.
Бу саҳар қалбимга ётдир ҳаловат,
Учқур ҳаёлимда яшил этаклар.
Бир қўшиқ излайман табиатга хос,
Борлиқдай фусункор, ҳаётдай кўркам.
Кулганда юлдузлар очилса қийғос,
Гўзаллик уфурса йиғисида ҳам.
Бир қўшиқ излайман субҳи сабодай,
Ором ташиш бўлса дилларга иши.
Бир қўшиқ излайман тонгги ҳаводай,
Симириб тўймаса уни ҳар киши.
Бир қўшиқ излайман, бир қўшиқ...

Абдусаид КЎЧИМОВ.

ЯЙЛОВДА

Осмон этагини тутган саҳронинг
Сукутини бузиб поезд учарди.
Орқамизда қолиб бўм-бўш далалар,
Яна йўлимизни тонглар қучарди...
Мана, таниш яйлов,
Шу дам кўзимда
Жилоланиб кетди қуёш ёлқини,
Ҳаётдан тез кўчди ҳаяжонимга
Зангори Амурнинг ўжар тўлқини.
Наздимда «пўлат от» имиллаб қолди,
Югургим келарди далалар бўйлаб.
Шабада эсарди ўз тили билан
Халқимнинг денгиздек бахтидан
сўйлаб.
Оққурай оралаб кезарди қўйлар,
Қўзилар маърашн бахш этар ором.
Таёққа суяниб баҳодир чўпон
Қўл силкиб поездни кузатар хуррам.

Ортиқжон ЖЎРАЕВ.

СИМЁҒОЧЛАР

Симёғочлар турар қатор бўй чўзиб,
Электр симларини кўтариб турар.
Ўйлаким... шу йўлдан ёруғлик қизи,
Одамларга ёғду олиб югурар!
Кўчаю кўнгиллар ёришар шундан,
Нур ўрнин босолмас на олтин, на ганж
Беминнат нур йўли бўлиб туриш ҳам,
Одамзод кўзига бахш этар қувонч!
Истамайман... беиш ётмасин қўлим...
Кошки, одамларга кўпроқ наф
бeрсам...
Розийдим, оддий бир симёғоч бўлиб,
Электр симларин кўтариб турсам!..

Ш. УМАРОВ.

САФАРДА

Олис этолмади йўллар орамизни...
Диёрим соғинчи кетмай ўйимдан,
На вақт бўлди сенга мактуб ёзмоққа,
Жаннатга ўхшаган боғлар қўйнида,
Ҳар куни ошиқдим мен кўнгил ёзмоққа.
Қорли чўққиларнинг этагида жим
Ҳаёл гирдобида айландим ёлғиз.
Шеърпараст қалбимга бўлдилар таслим,
Ўзга ер тўлқини шовқин-суронсиз.
Қуюқ суҳбатларнинг бўлдим гувоҳи
Интизор қўллардан олдим қимизни...
Ўткинчи ўйлардан толиқдим гоҳи —
Йўқ, унутолмадим сен қорақўзни.
Олис этолмади йўллар орамизни...

ОТАЕР.

Табиат шайдоси

Ўтган беш йилликда ўзбек совет тасвирий санъати барқ уриб ривожланди. Шу давр ичида кишиларга эстетик завқ берадиган бирқанча етук асарлар яратилди. Турли мавзуда яратилган бу асарларнинг кўпчилик муаллифлари ёшлар эканлиги қувончли ҳолдир.

Ҳозирги кунда ўзбек тасвирий санъатида ёшлар алоҳида ўрин эгалладилар. Бу эса партия ва ҳукуматимизнинг ёш бадиий зиёлиларга кўрсатаётган оталарча ғамхўрлигининг нишонаси. Мўйқалам усталарининг кенжа авлоди ҳақида сўз кетганда Ж. Умарбеков, Б. Жалолов, С. Абдуллаев, И. Турсунназаров, А. Икромов каби кўпгина ёшларнинг номлари тилга олинади. Анвар Мирсоатов ана шу тенгдошлари орасида ўзига хос оригинал услуби билан ажралиб туради.

1957 йил Анвар 10 синфда ўқиб юрган кезлари Москвада Бутунжаҳон ёшлари ва студентларининг халқаро фестивали ўтказилди. Кўпгина ёшлар қатори у ҳам ана шу катта анжуманга расм-чизмачилик ўқитувчиси Убайдуллаев раҳбарлигида яратган «Гўзал диёр» номли кичик асарини йўллади. Манзара акварель техникасида яратилган бўлиб, унда ям-яшил либосга бурканган водийнинг узоқдан кўриниши акс эттирилган эди. Орадан бирнеча кунлар ўтгач, асар фестиваль қатнашчиларида яхши таассурот қолдиргани ҳақида Москвадан хушхабар келди. Бу Анварни, қолаверса бутун мактаб коллективини қувонтирди. Бу воқеа Анварда тасвирий санъатга бўлган қизиқишни яна ҳам ошириб юборди.

А. Мирсоатов Беньков номли республика бадиий билим юртини муваффақиятли тугатгач, санъат оламига чуқурроқ кириб бориш учун Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг бадиий графика факультетига ўқишга киради. Бу ерда у республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Рўзи Чориев билан яқиндан танишди ва ундан картина яратишнинг ўзига хос жараёнларни ўрганади. Анвар шу йиллари институтда ўқиш билан бирга номи жаҳонга ёйилган кўпгина маҳоратли манзарачи рассомлар Шишкин, Левитан, Грабар, Қорахон, Тансиқбоевлар ижодини қунт билан ўрганади. Уларнинг картина яратишдаги услублари, манзараларининг ҳаётийлиги уни мафтун этади. У ҳам санъатда ўз услубига эга бўлишга ҳаракат қилади. Тинимсиз изланишлар ўз самарасини беради. Буни биз Мирсоатовнинг турли йилларда яратган ранг-баранг манзара асарларида яққол кўришимиз мумкин. У полотноларда тасвир этган манзаралар табиатнинг оддий бир кўриниши бўлиб қолмай, балки уларда рассомнинг борлиққа бўлган ўз муносабатлари яширингани кўзга ташланади.

(Давоми 4-бетда).

ЁШЛИК ИЛҲОМИ

ТАБИАТ ШАЙДОСИ

(Боши 3-бетда).

Тасвирий санъатда шу нарса маълумки, кенг планда манзара асарлари яратиш жуда мураккаб жараён. Бунда рассомдан табиатни нозик ҳис эта билишдек катта қобилият, маҳорат, тажриба талаб этилади. Ёш рассом бу қийинчиликларнинг барчасини муваффақиятли енгиб, мана бирнеча йилдирки мухлисларга манзур бўладиган талайгина асарлар яратмоқда. Унинг мўйқаламида жило топган кўпгина картиналар бирнеча бор республикамизнинг турли кўргазмаларида намойиш этилиб, юқори баҳо олди.

Анвар мўйқаламида жонланган манзаралар ўзининг яратилиш техникаси билан бошқаларникидан фарқ қилади. Бу билан у бўёқларни нозик ҳис этувчи колорист эканини ҳам кўрсатади. Шу йилнинг бошларида Ўзбекистон рассомлар союзининг Марказий кўргазмалар залида Ўзбекистон Компартиясининг XIX ҳамда КПССнинг XXV съездига бағишлаб республика рассомларининг ижодий кўргазмаси очилган эди. Бу кўргазмада диёримизга танилган маҳоратли мўйқалам усталарининг қатор диққатга сазовор асарлари намойиш этилди. Ана шу картиналар қаторидан Анвар Мирсоатовнинг ҳам «Яшнаётган ўлка», «Ғазалкент нурхонаси» сингари манзара асарлари ўрин олди ва улар томошабинларнинг таҳсинига сазовор бўлди.

Совет тасвирий санъатида манзара Она ерга бўлган севгини, унинг гўзаллигини ардоқлашни ўргатади ва бу билан бирга одамларда ватанпарварлик, интернационал қарашларни шакллантиради. Мамлакатимизда улкан бунёдкорлик ишлари олиб борилмоқда, ҳаётимиз кундан кунга фаровонлашяпти. Рассом учун бу ўзгаришларни ҳис қилиш жуда зарур. Мана шу улкан одимларни сезмасдан туриб замон руҳига мос асар яратиш мумкин эмас.

Совет кишилари борлиқни янгича ҳис қилмоқдалар. Уларнинг тасаввури кенгайиб космосгача бориб етди. Борлиқ ҳақидаги бу янги тасаввурлар рассом онгига қанчалик тез сингса, бу янгиликларни янгича таҳлил қилиш, уни тасвирлаш учун янгича услуб, янгича ифода воситаси керак бўлади.

Манзара жанрида замонавийлик ва ғоявийлик унинг асосини ташкил этади. Замонавийлик деганда албатта завод трубалари ёки янги техника элементларини асарга киритиш орқалигина эмас, балки у деталларни кўрсатмай туриб ҳам замонавий асар яратиш мумкин.

Манзара чизадиган рассом оддий осмон, уй, дарахт ва бошқа нарсаларга нисбатан ўз муносабатини асарида тасвирлай олсагина унинг иши санъат асари даражасига кўтарилади. Рассомнинг борлиққа нисбатан эстетик муносабати, асарни яратаётган пайтидаги ички кечинмалари, ҳар бир детални бадиий идрок этиши, шу мавзу бўйича унинг билими, асар мазмунини очиб бериш учун бор имкониятлардан фойдалана олиши кабилар асарни табиатнинг айнан фотографик кўринишидан кескин фарқ қилдиради. Яъни рассом табиат гўзаллигини бадиий умумлаштиради, унинг кайфиятини, образини яратади. Анвар Мирсоатов тиниб-тинчимас рассом. У бўш қолди дегунча мольбертини қўлига олиб ўлкамизнинг турли хушманзара жойларига чиқади ва қалбини завқлантирган ажиб манзаралар ҳақида этюдлар чизади. Сўнг бу этюдлар асосида катта-катта манзара асарлари яратади. Ижодкорнинг мана шундай энг яхши асарларидан бири «Диёр тонги» картинасидир. Рассом бу асарини конкрет ҳаётдан яратди. Агар сиз картинага чуқурроқ назар ташласангиз, бу манзарани ўлкамизнинг қаеридадир кўргандек бўласиз. Ям-яшил либосга бурканган кенг водий узра тонг отмоқда. Бутун борлиқ сукунатда. Фақат бу сукунатни ўтлаб юрган қўй-қўзиларнинг онда-сонда маърраши бузмоқда. Олдинда айланиб оқаётган сой ҳам тинчиган. Сойдан анча наридаги пурвиқор тоғлар ҳам бу жимликни зимдан кузатаётгандек туюлади. Осмон эса беғубор, мусаффо...

Кишини ўзига ром этувчи ажиб манзара. Унга боқар экансиз, қалбингиз беихтиёр енгил бир ҳиссиёт билан тўлади. Водий қўйнида, осмонга тирмашган тоғлар бағрида сайр қилгингиз келади...

Мирсоатов мўйқаламида акс этган барча манзара асарлари заминида рассомнинг она Ватанга бўлган чексиз муҳаббати ифодаланади. Шу билан бирга кишиларни ватанни севишга, унинг гўзалликларидан баҳраманд бўлишга чақиради...

Ўтган йил Анвар Мирсоатов учун ижодий ютуқлар йили бўлди. Москвада очилган Бутуниттифоқ ёшлар кўргазмасида бирнеча манзара асари билан қатнашиб, мухлислар эътиборини қозонди, асарлари яхши баҳоланди. Шу йили у СССР Рассомлар союзи аъзолигига қабул қилинди.

Ҳозир Анвар Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениеси аъзоси, ёшлар билан ишлаш секциясининг жонкуяр ходимларидан бири.

— Мен ўлкамизнинг қайси водийсига бормай, Ў. Тансиқбоев ва Н. Қорахон юрган йўлларни, улар севган манзараларни кўраман ва ҳар гал бу санъаткорларнинг табиатни қанчалик чуқур севгани, самимий эҳтирос билан жонажон ўлка жамолини куйлаганига шоҳид бўламан,— дейди Анвар Мирсоатов.— Устозлар йўлини давом эттириш ва давримиз, табиатимиз нафосатини куйлаш биз учун доим ижодий вазифа, эзгу ният бўлиб қолаверади...

Эркин ЮСУПОВ.

СУРАТДА: Ёш рассом Анвар Мирсоатовнинг «Тоғ манзараси» асаридан репродукция.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

АДАБИЙ ҚАҲРАМОНЛАР ДАВРАСИДА

Бугунги ўзбек адабиётшунослиги ва танқидчилиги кундан-кунга янги-янги ютуқларни қўлга кирита бормоқда, камолат сари қадам қўймоқда. Шу билан бирга танқидий асарларнинг сифати ҳам тобора яхшилана бораётир.

Гарчи, танқидчиликда анчагина муваффақиятларни қўлга киритган бўлсак-да, ҳали ҳам айрим жиддий нуқсонларимиз мавжуд. Худди шу масалалар хусусида яқинда Ғафур Ғулом номли нашриётда чоп этилган Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, адабиётшунос олим П. Шермуҳамедовнинг «Давр қаҳрамон тақдирида» китобида ўринли муаммолар кўтарилган. Мунаққид ўзининг «Руҳий олам кўзгуси», «Ижод дарди», «Она сутидек покиза» ва «Ўзбек болалар адабиёти» номли китобларида бугунги адабий жараённинг характерли тенденцияларини ўзига хос услубда аниқлашга ҳаракат қилганди. Ушбу китобда эса танқидчи адабий жараённи атрофлича таҳлил этиб, қаҳрамон, характер, ғоявийлик ва бадиий маҳоратга доир кузатишларини умумлаштиришга ҳаракат қилади. Асар икки қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисмда ўзбек прозасининг бугунги кундаги аҳволи ҳикоядан тортиб романларгача давр билан, ҳаёт билан, халқнинг тарихий тақдири билан бевосита боғлиқ равишда таҳлил этилади. Танқидчи «Давр қаҳрамон тақдирида» мақоласида оловқалб замондошларимизнинг образлари адабиётда ўз аксини топмоқдами, дея ижодкорларимиздан фаол қаҳрамонлар образини яратишини, халқ ҳаётида рўй бераётган жиддий ўзгаришларни таҳлил этиш, ижобий тенденциялар қўллаб-қувватланганн ҳолда, салбий ҳодисаларни аёвсиз фош этишни, яъни ҳаёт зиддиятларининг бутун мураккаблиги билан реалистик акс эттирилишини дадил талаб этади. Ижодкор учун «йирик» ёки «майда» мавзунинг унча аҳамияти йўқ, ҳамма гап бадиий маҳоратда, даврнинг муҳим тенденцияларини илғаб олишда деган мақбул фикрни ўртага ташлайди.

Ҳақиқатан, асарнинг муваффақияти кўрсатилган мавзунинг йирик ёки майдалигида эмас, балки ёзувчининг бадиий маҳоратида, катта ҳаётий ва ижодий тажриба орттирганлигида, долзарб масалаларнинг ўткир кўз ҳамда юксак дид билан акс эттира билишида кўринади.

Чехов асосан майда мавзуларда қалам тебратиб, даврнинг ижтимоий тенденцияларини зўр маҳорат билан акс эттирган, умр боқий асарлар яратган. Зотан йирик мавзуларда ҳам муваффақиятли ёки қуруқ баён этишдангина иборат бўлган асарлар ҳам бор-ку.

Мана бир неча йилдирки, адабиётшуносларимиз «Ижобий», «Салбий» ва «Мураккаб» қаҳрамонлар деган адабий терминларни ишлатиб келишади. Мунаққиднинг фикрича, ҳаётда одамларни бир хил андоза билан ўлчаб бўлмаганидек, асар қаҳрамонларини ҳам «Ижобий ва салбий қаҳрамон» иборалари билан ўлчаб бўлмайди. Бу фикрда жон бор... Чунки, ҳаётимизнинг ўзи ижодкорлардан қаҳрамонларни бутун мураккаблиги билан тасвирлашни тақозо этади. Энди ҳақиқатдан ҳам «ижобий» ва «салбий» қаҳрамон деган терминларни қўллаш қандайдир ғализ туюлади. Демак бу масалага ҳам аниқлик киритилиши лозим.

Китобнинг иккинчи қисми бевосита болалар адабиётига оид тадқиқотлардан иборат. П. Шермуҳамедов республика болалар адабиётининг жонкуярларидан бири. Бунда ҳам ўзбек болалар адабиётининг шаклланиши ва ривожланиши тадрижий равишда кўрсатилади. Ҳар хил жанрларда яратилган асарлар текширилиши билан бирга ўзбек болалар адабиётига доир илмий тадқиқотлар ҳам таҳлил этилади. Мунаққид ўзбек болалар адабиётининг ривожланишига жаҳон, рус ва қардош халқлар адабиётларининг самарали таъсирини ҳамда ўзбек болалар адабиётининг ўзига хос хусусиятларини кўрсатиб беради. Айниқса, саргузашт ҳамда фантастик асарлар чуқур таҳлил қилинган, Фантастик асарлардаги тасвирда реалликка интилишни, миллий характерларни, қизиқарли сюжет асосига қуришни, миллий бўёқларга сайқал беришни ҳамда бадиий жиҳатдан етук, ғоявий жиҳатдан баркамол асарлар яратишни қайта-қайта таъкидлайди.

Умуман китоб ўзбек адабиётшунослигида, хусусан болалар адабиётига доир, кўламли, принципиал тадқиқотлардан бири сифатида характерли ўрин тутади.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

ГЎЗАЛЛИК ИЖОДКОРЛАРИ

ПАРТИЯ ва ҳукуматимиз ёш ижодкорларни тарбиялаш, уларни ҳар жиҳатдан шакллантириш, камол топтириш йўлида катта ишларни, муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш тўғрисида»ги қарори бунга яққол мисолдир. Қарорда ёш бадиий зиёлилар билан ишлаш, ёшларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш, уларга яқиндан ёрдам беришда ижодий союзларнинг вазифалари аниқ кўрсатиб берилган. «Ёш санъаткорлар билан олиб бориладиган жамики иш, — дейилади қарорда, — уларга сезгирлик, ҳурмат билан қарашни талабчанлик ва принципиаллик билан бирга қўшиб олиб боришга асосланиши лозим». Бу ҳаётий даъват, шубҳасиз, бизнинг зиммамизга катта масъулият юклайди.

Ўзбекистон Архитекторлар союзи атрофида жуда кўп талантли ёш архитекторлар бирлашган. Бугунги кунда ҳар бир шаҳарда, ҳар бир қишлоқда архитекторларимиз лойиҳаси асосида қурилган шинам, бежирим, кўркам клубларни, кинотеатрларни, турар-жой биноларини учратиш мумкин. Шаҳар ва қишлоқларимиз жамоли тубдан ўзгармоқда.

Айниқса, қишлоқ турмуш маданиятини ошириш борасида катта ишлар қилинмоқда. Архитекторларимиз замон ва давр талабидан келиб чиқиб, ҳар жиҳатдан етук лойиҳалар яратаяптилар. Яқинда архитекторларнинг пленуми бўлиб, пленумда қишлоқ қурилиши, қишлоқ турмуш маданияти масалалари атрофлича муҳокама қилинди. Бунда биз жуда кўп архитекторларни жалб этдик.

Ўзбекистон Архитекторлар союзи ёшларга катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Бизда 1974 йили ёшлар билан ишлаш комиссияси тузилган эди. Бир сўз билан айтганда, ёшлар билан ишлаш комиссиясининг иши яхши. Бунда ёш архитекторларнинг лойиҳалари тез-тез муҳокама қилинади, уларга йўл-йўриқлар берилади, союзга аъзо бўладиган ёшлар билан иш олиб борилади. Комиссия раиси М. Тўхтахўжаев ёшлар билан мунтазам шуғулланмоқда.

Союзимиз кейинги пайтларда янги-янги ишларни, ташаббусларни амалга ошираяпти. Биз архитекторларни тез-тез ижодий командировкаларга юбораяпмиз. Бир неча архитекторларимиз БАМ ва РСФСРнинг ноқоратупроқ зоналаридаги қурилишларда иштирок этишаяпти.

Халқимиз архитекторларни ҳақли равишда гўзаллик ижодкорлари дейишади. Бу гапда катта мазмун бор. Гўзаллик ижодкорларимиз ҳар бир кунда нурли, ўчмас излар қолдирмоқда. Улар КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга кенг тадбиқ этиб, ижодда янги саҳифалар очяптилар.

И. АЗИМОВ,
Ўзбекистон Архитекторлар союзи раисининг ўринбосари.

УЙЛАР МУБОРАК

Ўнинчи беш йилликнинг тўнғич йилида 7 мингдан зиёд тошкентликлар янги уйларга кўчиб ўтишди. Биргина Собир Раҳимов районида 900 оилада уй тўйлари бўлиб ўтди.

Марказ-13 ва Усмон Юсупов кўчаларида авиасозлар учун уйлар қурилмоқда. Ўтган йили 300 оила янги уйларга кўчиб ўтганди. Куни кеча эса тўққиз қаватли 82 квартирали уй пардоздан чиқарилди. Янги йил арафасида Луначарское шоссесида бир қатор бинолар қуриб битказилди. 3-қурилиш трестининг 15-қурилиш бошқармаси азаматлари бир неча 32 квартирали турар-жой биносини муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар.

БИЛДИРИШ

Тошкент область журналистлари конференциясининг делегатлари диққатига!

Тошкент область журналистларининг конференцияси 12 январь эрталаб соат 11 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг мажлислар залида бўлади.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
16 ЯНВАРДАН БОШЛАБ
ЯНГИ ПРОГРАММА
ГРУЗИЯ ССР ЦИРК САНЪАТИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
ГРУЗИЯ ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР:
МИХАИЛ ЛАЛАШВИЛИ, АЛЕКСАНДР МЧЕДЛИШВИЛИ:
АДЖАРИЯ АССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ
ЛЮДМИЛА ЛАЛАШВИЛИ

Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист ГАМЛЕТ НАТРАШВИЛИ ва комик-пародист БЕСИК КАЛАМАШВИЛИЛАР доимо манежда.

Коллективнинг бадиий раҳбари — Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист МИХАИЛ ЛАЛАШВИЛИ.

Томошалар ҳар куни 19.30 да, шанба кунлари — 15.00, 19.30 да, якшанба кунлари — 11.00, 15.00 ва 19.30 да бошланади.

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ИШЛАЙДИ.

Касса 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар олиш учун телефон 44-55-91.

Спорт

ТЕРМА КОМАНДА ТАРАДДУДИ

СССР терма командаси келаси йил бўладиган жаҳон чемпионати саралаш ўйинларига тайёргарликни бошлаб юборди.

Совет футболчилари ўтган куни Италияга учиб кетди. Команда составида Астаповский, Гонтарь, Круглов, Хинчағашвили, Ольшанский, Паров, Ловчев, Минаев, Колотов, Конков, Онишченко, Кипиани, Н. Петросян ва бошқа футболчилар бор.

СССР терма командаси Италияда 15 ва 20 январь кунлари мамлакат ёшлар терма командаси билан иккита учрашув ўтказади. Сўнгра Перужа вилоятининг терма командаси билан куч синашади, ўқув машғулотларини давом эттиради.

Футболчиларимиз февраль ойида ўз клубларига қайтиб, машғулотларни давом эттиришади, март ойида эса Югославияга сафар қилиб, бир нечта ўртоқлик учрашуви ўтказиш мўлжалланган.

Совет футболчилари саралаш учрашувларини 24 апрелда бошлашади. Шу куни Москвада Греция командаси билан биринчи ўйин бўлади. 30 апрелда эса Будапештда Венгрия командаси билан учрашишади. 10 май куни Афинада грек футболчилари билан беллашиб, сўнгра венгер футболчиларини қабул қилишади.

ЧАНҒИЧИЛАР БАҲСИ

Ўрта Осиё кубоги учун чанғи спорт мухлислари Душанба шаҳри яқинидаги «Такоб» спорт базасига тўпландилар. «Халқлар дўстлиги» соврини учун ўтказилган бу анъанавий мусобақада республикамиз вакиллари бир мунча яхши натижаларни қўлга киритишди. Слалом бўйича қизлар баҳсида Қирғизистон вакили С. Зайцева биринчи бўлди. Тошкентлик динамочи Г. Сергачева иккинчи мукофотли ўринни эгаллади. «Меҳнат резервлари» вакили А. Ғоипов ҳамда тошкентлик динамочи Г. Атаназевич биринчи-иккинчи ўринларни эгаллашди. Терма командамиз аъзолари Н. Самойлова ҳамда О. Рябоконлар ҳам кучли учликдан жой олиб, соврин эгаси бўлишди.

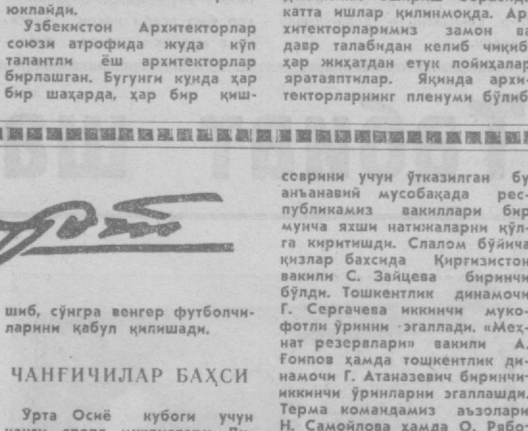

ШАХМАТ бўйича мамлакат 44-чемпионати баҳслари кескин ва қизиқарли ўтди. Биринчилик жаҳон чемпиони Анатолий Карповнинг ғалабаси билан тугади. У Василий Смислов, Тигран Петросян, Михаил Таль, Лев Полугаевский сингари шахматчиларни ортда қолдириб, биринчи марта СССР чемпиони деган номга муяссар бўлди. Суратда: чемпионат қатнашчилари (чапдан) Виталий Цешковский, Иосиф Дорфман, Олег Романишин, Михаил Таль ва Анатолий Карповлар навбатдаги турда якунланган ўйинни муҳокама қилмоқдалар.

В. Савостьянов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ҲАВАСКОРЛАР ЮБИЛЕЙГА

ПОЙТАХТ области халқ бадиий ижодкорлари Бутуниттифоқ биринчи фестивалини ўтказишга қандай тараддуд кўрилаётганлиги ҳақида ташкилий комитетнинг йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда Чирчиқ шаҳар, Юқори Чирчиқ, Бўстонлиқ районлари ҳамда пойтахтдаги Куйбишев райони ташкилий комитетларнинг раислари ҳаваскор коллективларнинг Улуғ Октябрь байрамининг 60 йиллигига кўраётган тараддудлари ҳақида гапириб беришди.

Ташкилий комитет иш планини тасдиқлади. Фестивалнинг биринчи, иккинчи ва учинчи босқич қатнашчилари ютуқларини намойиш этиш тартиби белгиланди. Шунингдек областнинг энг яхши коллективлари ва айрим қатнашчилари фаолиятини ҳикоя қилувчи фотоальбом ташкил этишга қарор қилинди.

ЁШЛАР ОВОЗИ

ЯҚИНДА пойтахтимиздаги Санъат саройида студентларнинг Халқаро союзи ташкил этилганлигининг 30 йиллигига бағишланган митинг бўлиб ўтди.

Унда Тошкент олий ўқув юртларида таълим олаётган Афғонистон, Вьетнам, Судан, Монголия Халқ Республикаси, Чили ва бошқа мамлакатларнинг студентлари сўзга чиқишди. Митинг пировардида сиёсий қўшиқ ва плакатлар конкурси ўтказилди, Ўзбекистоннинг ёш шоирлари билан бўлган учрашув қатнашчиларда яхши таассурот қолдирди, халқаро шарҳловчилар жаҳон янгиликлари ҳақида гапириб беришди, студентлар бали ва катта байрам концерти ҳаммага манзур бўлди.

АҲИЛ ҚЎШНИЛАР

Аҳилликда ҳикмат кўп. Бу сўзларнинг қанчалик ҳақлигини пойтахтимизнинг Октябрь районидаги Титов номли маҳалла аҳли жуда яхши билади. Маҳалладошлар айниқса Шалом-Алейхем кўчасида истиқомат қилаётган қўшниларга ҳавас билан қарайдилар.

Бу кўчадагилар маҳалла ҳаётида актив иштирок этиб, ҳамманинг ҳурмат-эътиборини қозониб келишмоқда. Бирон тўй-ҳашам ёки маросим уларнинг иштирокисиз ўтмайди.

Шалом-Алейхем кўчасида яшаётган хотин-қизлар бирбирлари билан худди опа-сингиллардек бўлиб кетишган. Яқин-яқинларгача уларнинг аксарияти оддий уй бекалари эдилар. Лекин бундан икки йил аввал кўчада хотин-қизларни ишга жалб қилиш учун қатор тадбирлар кўрилди. Бу борада айниқса узоқ йиллардан бери дорихонада хизмат қилиб келаётган тажрибали фармацевт Света Мўминова, ишчи Ўрозгул Авазовалар жонбозлик кўрсатдилар. Мана энди аҳил қўшнилар турли соҳаларда меҳнат қилишаяпти.

Оқтепа массивида «Сувенир» фабрикаси ишга тушганида хотин-қизларнинг қувончи чексиз бўлди. Аёллар маслаҳатни бир ерга қўйиб, корхонага ишга киришди. Эндиликда И. Зокирова, Э. Раҳмонова, Т. Ҳусанова, Н. Ғаниева ва бошқалар «Сувенир» фабрикасининг илғор ишчиларидан ҳисобланишади.

Қўшниларнинг аҳиллиги уларга ишда ва уйдаги ҳаётларида катта ёрдам бераяпти.

О. ХУСАНОВА.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— «Ўрмон» (фильм-спектакль). 15.00 — Кинопонарама. 16.00 — «Красная Пресня қаҳрамонлари». 16.25 — Биз табиат билан танишамиз. 16.45 — Совет қонунчилиги асослари. 17.15 — И. Абашидзе ижоди. 18.00 — **Болаларга ҳайвонлар ҳақида.** 18.30 — «Жасорат». 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.45 — **Социалистик турмуш тарзи ва халқ фаровонлиги.** 20.40 — **Узоқ Шимолдаги саргузаштлар** (бадиий фильм. 1-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30— Планета тароналари ва оҳанглари. 23.15—Ҳужжатли фильмлар. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мультфильм. 18.50 — Бойчечак. 19.20 — **Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети.** 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — **Совет турмуш тарзи.** 20.30 — Концерт. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Шеърият билан учрашув. Х. Шарипов. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Оловнинг бўйсиндирилиши** (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 —Болалар учун фильм. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — Опералардан саҳналар. 21.40— Назарий механика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13I да **Тоҳир ва Зуҳра,** 14I да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13I да **Келинлар қўзғолони,** 14I да **Уйланиш.**

Кино

Ульзана — «НУКУС» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «МОСКВА» (жуфт соатларда), «ВОСТОК», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Отасизлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Уфқ ортида — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20.00), «МИР» (11, 14, 17, 20.00).

Касби репортер эди — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 14, 18.30, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, эълонлар — 338142.

Р. 02125. Ўзбекистон Компартияси нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1539.